

REFERAT

Møte i Fagrådet for geit

Tidspunkt:	Fredag 21. august, 2009, klokka 08:30 – 15:00
Sted:	Radisson SAS Resort Hotel Beitostølen
Til stede:	Magnhild Nymo (leder), Ola Søgnesand, Helga Kvamsås, Tone Edland, Tormod Ådnøy, Hege Gonsholt (vara), Thor Blichfeldt og Trine Bjørnerås (sekretær).

Saker:

- Sak 36/09 Innkalling og saksliste
- Sak 37/09 Referat fra møtet i Fagrådet for Geit 20. april 2009
- Sak 38/09 Visning av uoffisiell indeks på bukker?
- Sak 39/09 Veiting og registrering i Geitkontrollen
- Sak 40/09 Oppstart på revidering av ”Jurvudering geit - veileder og instruks”
- Sak 41/09 Tilskudd for avkomsgranska bukker 2009
- Sak 42/09 Status for ringer og avlsbesetninger
- Sak 43/09 Valg av nestleder og innføring av personlig vararepresentanter i Fagrådet for Geit
- Sak 44/09 Oppnådd til nå og handlingsplan for resten av 2009
- Sak 45/09 Orienteringssaker
- Sak 46/09 Eventuelt

Sak 36/09 Innkalling og saksliste

Vedtak: Innkalling og saksliste godkjennes

Sak 37/09 Referat fra møtet i Fagrådet for Geit 20. april 2009

Dokument som fulgte saken:

- Referat fra møtet i Fagrådet for Geit 20. april 2009.

Vedtak: Regelverk for NSGs avlsbesetninger må legges frem som sak i styret og godkjennes der.

Referatet fra møtet i Fagrådet for Geit 20. april godkjennes.

Sak 38/09 Visning av uoffisiell indeks på bukker?

Saksbehandler: Thor Blichfeldt

Saksutredning:

Alle geiter og kje har en indeks i alle besetninger. Bukkene har enten uoffisiell eller offisiell indeks. Den uoffisielle indeksen kan ingen produsenter eller TINE-rådgivere se. Når en bukk får 8 døtre i minst 3 besetninger bli indeksen offisiell og indeksen blir synlig for alle.

I år er indeksen gjort synlig hos alle bukkene i seminkatalogen, inkludert den uoffisielle indeksen hos årets prøvebukker.

Forslaget er at man viser indeksene hele tiden. Dermed vil offisiell indeks være det som berettiger tilskudd, ikke avgjør om indeksen er synlig eller ikke. Det er antall døtre som er nøkkelen for offisiell indeks.

Vedtak: NSG må styre seminbruken, og derfor vil vi i seminsesongen 2010 operere med prøvebukker i grupper i stede for enkeltindivider. Man bestiller da sæd fra enten den norske eller den halvfranske gruppen prøvebukker. Alle prøvebukker vil ha enten ”ikke-null * null” (2) eller ”ikke-null * ikke-null” (5) i kaseinstatus. Identiteten til prøvebukkene som sendes ut vil bli tilgjengelig for produsenten når dunken leveres.

Indeksen til alle kåra bukker skal være synlig og tilgjengelig for alle produsenter. Det vil være aktuelt å fargekode antall døtre, for å indikere hvor sikker indeksen er.

- 0-4 døtre = rød
- 5-8 døtre = gul
- 9 + døtre = grønn

Produsentene skal se indeksene på alle dyr i sin egen besetning til enhver tid, inkludert alle bukker.

Sak 39/09 Veieing og registrering i Geitkontrollen

Saksbehandler: Trine Bjørnerås

Saksutredning:

Det har kommet meldinger om at noen geiteprodusenter opplever at det tar alt for lang tid å veie melka. Det klages over tungvinte måleapparater og at det fort tar et dagsverk å veie melk i en besetning på 100-200 geiter.

Det er også et faktum at noen produsenter er i tanken og fyller "Ola-begrene" i stedet for å ta melkeprøver fra hver geit. Når de da får analyseresultatene og disse viser forskjellig innhold, settes laboratorieteknikkene i tvil. Disse produsentene foreslår dermed å gjennomføre veiinger bare på de geitene som brukes i avlen (50-60 %), og ikke på de geitene det ikke skal settes på etter. Dette for å slippe å måle hele besetningen, da dette hevdes å være svært arbeidskrevende.

Dette forslaget fører til at man bare får beregnet indeks på de 50-60 % dyra som det blir gjort melkeveiinger på. Spørsmålet er da om melkeveiing og prøvetaking en så tidkrevende og stor jobb at det må forenkles.

Vedtak: Melkeveiinger handler ikke bare om avl, men om produksjonsstyring også. NSG vil derfor jobbe for å få frem mer rasjonelt utstyr, i stedet for å forenkle veiingene i seg selv. NSG tar initiativ til å forbedre utstyret som finnes for melkeveiinger. Helga Kvamsås setter opp en plan fremover som presenteres på neste møte i Fagrådet for Geit. Utstyret finnes, men jobben er å få flere godkjente veieapparater og prisen ned.

Sak 40/09 Oppstart på revidering av "Jurvudering geit - veileder og instruks"

Saksbehandler: Trine Bjørnerås

Dokument som følger saken:

- Jurvudering geit – veileder og instruks

Saksutredning:

I sak 25/09 ble det vedtatt endringer i *Regelverket for kåring av bukkekje og dømming av melkegeit*. Av den grunn må også veiledningsheftet for jurvudering av geit revideres.

Vedtak: "Jurvudering geit – veileder og instruks" endres til å være et opplæringshefte i jurdømming, da instruks for jurvudering allerede finnes i Geitkontrollen.

Et endelig utkast av Opplæringshefte for jurdømming blir presentert på neste møte i Fagrådet for Geit med de endringer som kom fram på møtet.

Sak 41/09 Tilskudd for avkomsgranska bukker 2009

Saksbehandler: Trine Bjørnerås

Saksutredning:

Det er sendt ut et skjema over alle granska bukker til bukkeringene som skal fylles ut med bukkenes eventuelle døds-/slaktedato og årsak. Skjemaet skal returneres innen 21. august 2009.

I 2008 var det 118 bukker potensielle for utbetaling av granskingstilskudd (satt inn til gransking i 2005). Av disse ble det utbetalt tilskudd til 65 bukker. I 2009 er det 153 bukker som er potensielle for utbetaling av granskingstilskudd, som var satt inn til gransking i 2006. Hvor mange bukker som er berettiget tilskudd ut av disse er umulig å si før vi har mottatt returskjemaene fra bukkeringene.

I 2008 ble det utbetalt et grunntilskudd på 1800 kr, et indekstillegg per poeng over 100 på 150 kr og et dattertillegg på 100 kr per datter fra 9.-13. datter. Til sammen førte dette til en utbetaling på kr. 206 700,-. I snitt fikk hver bukk utbetalt kr. 3180,- i granskingstilskudd.

Vedtak: Det vedtas følgende tilskuddutbetalinger for 2009:

- Grunntilskudd: 2000,-
- Indekstillegg per poeng over 100: 100,-
- Dattertillegg (9-13 døtre): 100,-

Fagrådet for geit gir administrasjonen i NSG fullmakt til å justere grunntilskuddet slik at granskingstilskuddet ikke overstiger en total utbetaling på kr 200 000,-.

Sak 42/09 Status for ringer og avlsbesetninger

Saksbehandler: Trine Bjørnerås

Saksutredning:

Det er per dags dato 13 bukkeringer som er aktive og som mest sannsynlig kommer til å sette inn prøvebukker til gransking i år. I tillegg er det et par ringer som fortsatt eksisterer, men som ikke gransker bukker. Det er til sammen 85 medlemmer i bukkeringene.

Det har kommet inn 29 avtaleskjema fra produsenter som ønsker å bli godkjente avlsbesetninger. Disse skal underskrives av Fagrådet og returneres til produsentene før besetningene er godkjente avlsbesetninger. Disse utgjør sammen med bukkeringene 114 avlsbesetninger.

En produsentrådgiver i TINE mener at rådgiverne skal få anledning til å være med å godkjenne hvilke besetninger som får være avlsbesetninger for NSG, da rådgiverne har oversikt over hvilke produsenter som slurver med veiinger og ellers ikke driver på en tilfredsstillende måte.

Informasjonsbrev sendes til avlsbesetningene sammen med avtaleskjemaet. Det sendes et eget informasjonsbrev til bukkeringene.

Vedtak: Fagrådet gir administrasjonen fullmakt til å gjennomgå og undertegne avtaleskjema for alle avlsbesetningene. Hvis produsenten er medlem i Geitkontrollen burde alle krav være oppfylt og vi trenger ingen ekstra godkjenning fra produsentrådgiver.

I sædfordelingsreglene må det utheves: "Maks en dose fra **HVER** elitebukk per 20 para geiter", slik at det ikke oppfattes som at man bare har lov til å bestille en elitebukkdose per 20 para geiter.

Sak 43/09 Valg av nestleder og innføring av personlig vararepresentanter i Fagrådet for Geit

Saksbehandler: Trine Bjørnerås

Dokumenter som følger saken:

- Notat om rådgivende organ i NSG 1. juli 2009 - 30. juni 2011.

Saksutredning:

Da det har vært uklarheter om vararepresentantene i Fagrådet for Geit er personlige vara eller vara i nummerrekkefølge, må Fagrådet komme med en anbefaling ovenfor styret i NSG.

Det trengs også å utpeke en nestleder i Fagrådet, da det er en fordel å ha klare retningslinjer på hvem som tar over lederrollen hvis lederen i Fagrådet for Geit melder forfall. Nestlederen bør være en av de faste representantene.

Vedtak: Å ha personlige vararepresentanter ble avvist i styret i NSG i juni 2009. Derfor fortsetter Fagrådet for geit å ha vararepresentanter i nummerrekkefølge. Representantene fra TINE og UMB har personlige vararepresentanter.

Vararepresentanter i nummerrekkefølge (4. og 5. personlig vara):

1. Hege Gonsholt, Arabygdi, 3864 Rauland (NSG region sørøst)
2. Andre Kristoffersen, Laukslett, 8114 Tollå (NSG region nord)
3. Einar Arne Stennes, 6196 Norangsfjorden (NSG region vest)
4. Vibeke Vonheim, Boks 58, 1431 ÅS (TINE)
5. Gunnar Klemetsdal, IHA, Postboks 5003, 1432 Ås (UMB)

Fagrådet for Geit ber om at styret gir Fagrådet retningslinjer for oppnevning av vara for leder.

Sak 44/09 Oppnådd til nå og handlingsplan for resten av 2009

Saksbehandler: Trine Bjørnerås

Saksutredning:

I sak 13/09 b) ble det lagt fram mål og tiltak for 2009-sesongen:

Tabell 2: Mål for 2009-sesongen, vedtatt i sak 13/09. Det som er oppnådd er merket med rødt.

	KÅRING	SEMIN	AVKOMSGRANSKING
			(innsatte prøvebukker)
MÅL 2009	150 (116) flokker	120 doser per bukker (100)	120 i ring ?
	300 (331) bukker	3000 doser solgt (1384 i uke 33)	40 i en flokk ?
AKTIVITETER	Planlegge påsett på web ✓	Lokale seminkurs ✓	Avlsmøter i mars-april ✓
	Krav/regler for kåring ✓	min 4 bruk → 10 kurs ✓	Mål om å møte 1/3 av brukene = 120 produsenter (10 dagmøter) ✓
		FINNE INSTRUKTØRER ✓	

”Det skal sendes brev med viktig informasjon til alle medlemmene i Geitkontrollen 3-4 ganger i løpet av 2009.”

- Det er sendt ut 3 informasjonsbrev og det kommer flere

”Det skal arrangeres avlsmøter med produsentene der vi skal vise og legge fram mål og hensikter med avlsarbeidet.”

- 23 møter gjennomført
- 1/3 oppmøte

Vedtak: Fokuset for pengebruken skal være størst mulig avlsmessig framgang.

Handlingsplan ut 2009:

- Internettssidene om geit på www.nsg.no skal gås igjennom og ryddes opp i
- God kontakt med TINE-rådgiverne
 - o Tilbud om avl på regionale rådgiversamlinger
- Det skal lages brosjyre/hefte om geitavlen i dag
 - o Skal ta for oss de store linjer og henvis til nettsidene
 - Innavl
 - Fremgang
 - o Kortversjon på engelsk
- Det skal lages en avlsbesetningsanalyse
 - o Hvordan drives det

- Status
- Fakta
- Rundskriv/Info
 - Til avlsbesetningene
 - Til bukkeringene
 - Til alle medlemmene i geitkontrollen
 - Til rådgiverne
- Fremme seminbruk på geit
 - Slik gjør de det som lykkes
 - Storfe har ikke-omløpsprosent på 67 %

Sau og Geit

Sak 45/09 Orienteringssaker

a) Foredragene på Geitdagene

- Thor, Helga og Trine orienterte om foredragene som ble holdt på Geitedagene.

b) Semin

- Kurs; det er holdt 7 eierinseminørkurs hittil i 2009. Det er planlagt 3 kurs i august. Det er til sammen 203 godkjente eierinseminører på geit, før de siste 3 kursene avholdes.
- Salgsstatistikken ser positiv ut. I 2008 var det solgt 765 doser i uke 33. I år er det solgt 1384 doser så langt. Prøvebukkene er populære og dosene sendes ut etter hvert som de blir produsert. De norske bukkene er fortsatt mer ettertraktede enn de halvfranske.

c) Kåringsstatistikk så langt i 2009

Innmeldt	Ikke stilt	Ant besetn	Bedømte		Kåra		Kåra på disp		Vraka	
			Antall		Antall		Antall		Antall	
517	20	116	398	100 %	299	75 %	32	8 %	67	17 %

Vrakingsårsaker:

- Ukjent
- Avlsverdi
- Tilvekst/lite utviklet
- Bein
- Eksteriør
- Under/overbitt
- Testikler
- Ekstraspener
- Mors jurpoeng
- Ukåra far
- Andre

Årsaker til å kåre på disp:

- ¼ franske med lavere avlsverdi enn 110
- Avlsverdier like under 110 ved ellers gode egenskaper og/eller god kaseinstatus

d) Geitmøter om avl våren 2009

- Vi har gjennomført geitmøter om avl i alle geitområder i landet. Alle medlemmer i Geitkontrollen har fått invitasjon og muligheten til å delta på et møte.
- Vi har gjennomført 23 møter (Lofoten, Sortland, Beiarn, Sjøvegan, Storsteinnes, Lyngen, Byrkjedal, Åmot, Etne, Åkra, Ål, Ringeby, Vågå, Stranda, Ørsta, Vadheim, Byrkjelo, Sogndal, Aurland, Fagernes, Tolga, Bjørkheim og Brekkvasselv).
- Det var 158 oppmøtte fra 378 bruk. Det er ca 42 %, men det var flere bruk som stilte med flere personer på møtene. Hvis vi ser på antall bruk blir oppmøtet 126 av 378 (33,3 %).

e) Kåringsordningen

- Kåringsordningene på både sau og geit skal gjennomgås i styret i NSG i løpet av vinteren 2010. Det skal vurderes om det er fornuftig å bruke så mye penger som det brukes på dette avlstiltaket.

f) Mandat for Fagrådet for Geit

Endring som ble sendt til styret vises som understreket:

Mandat

Fagrådet for geit har utvikling og gjennomføring geiteavlen og geitesemin som hovedansvarsområde.

Fagrådet skal halde seg oppdatert på det som skjer generelt av tiltak i geitenæringa og ha ansvar for å informere styret om viktige saker, samt gi råd i vedtakssaker.

g) Alternativ metode for sædbehandling

Magnhild Nymo orienterte:

Atle Mariussen la frem en alternativ metode for tineprosessen ved sædbehandling tidligere i år, og ønsker å sammenligne de to metodene i et forsøk. NSG ser ikke å ha råd til å kjøre et så stort forsøk som er nødvendig for å vise forskjeller ved tineprosessen. Det er også et usikkert grunnlag å kjøre et forsøk på. NSG vil heller bruke ressursene på orientering og informasjon om de som behersker inseminering og får gode resultater.

h) Kvalitetsmjølk for kvit geitost

Tormod Ådnøy orienterte:

Det er ansatt en stipendiat på IKBM og en ved IHA på Universitetet for miljø og biovitenskap. I tillegg er det ansatt en post doc på fysiologi og ernæring i forbindelse med prosjektet Kvalitetsmjølk for kvit geitost. Det planlegges forsøk på Gibostad med 4 fôrtyper og 2 kjeingstidspunkt. Det vil være balanserte grupper med tanke på de forskjellige genotypene av α -s1-kasein. Det vil også kjøres forsøk i geitebesetningen ved UMB.

Vedtak: Orienteringene tas til etterretning.

Sak 46/09 Eventuelt

1) Økonomi.

Avl og semin på geit finansieres av støtte fra Landbruks- og matdepartementet, støtte fra Omsetningsrådet og inntekter fra sædsalget. Det brukes ikke midler av medlemsavgifta for medlemmer i NSG. Avl og semin på geit må gå i balanse. Vi får i 2009 antakelig et underskudd. Handlingsplan og budsjett 2010 må settes opp i god tid for å finne en best mulig bruk av midlene. Det er sannsynlig at tidligere sponsede tiltak som kaseingenanalyse må kuttes.